

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.411.005.04.2015
D/15/505

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/15/505 – Realizacja przez podmioty wykonujące zadania publiczne obowiązku dostosowania ich stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Mirosław Perłowski – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94051 z dnia 1 lipca 2015 r. 2. Cezary Mazik – inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94048 z dnia 26 czerwca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2, 43-44)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Oławie, pl. Zamkowy 15, kod 55-200 Oława (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Frischmann, Burmistrz Oławy od grudnia 2014 r. Poprzednio, od 2002 r. do grudnia 2014 r. stanowisko to zajmował Franciszek Październik. (dowód: akta kontroli str. 46)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli **ocenia negatywnie**¹ realizację przez Urząd obowiązku w zakresie dostosowania strony internetowej www.um.olawa.pl do potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie wymaganym w § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie *Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych*² (dalej: „rozporządzenie KRI”).

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu serwisu internetowego Urzędu, polegające na niespełnieniu wymogów standardu Web Content Accessibility Guidelines³ (dalej: „standard WCAG 2.0” lub „standard”), wskazanych w rozporządzeniu KRI, takie jak brak: **[1]** napisów i tłumacza języka migowego dla dwóch zbadanych materiałów video, co naruszało pozycję 1.2.2 i 1.2.3 standardu, **[2]** treści nagłówków na pięciu stronach i ich właściwej struktury na Stronie głównej, znaczników HTML w utworzonych listach kodu źródłowego na jednej stronie i widoczności etykiet serwisu wyjaśniających znaczenie pól, co naruszało pozycję 1.3.1 standardu, **[3]** minimalnego kontrastu określonego na poziomie 4,5:1 dla części nagłówków wszystkich trzech badanych stron, co naruszało pozycję 1.4.3 standardu, **[4]** możliwości pomniejszenia i powiększenia tekstu na jednej z trzech zbadanych stron, co naruszało pozycję 1.4.4 standardu, **[5]** możliwości skopiowania dwóch z pięciu sprawdzonych dokumentów w formacie pdf, zamieszczonych na stronach Urzędu oraz tekstu alternatywnego czterech banerów, udostępnionych w formie graficznej na jednej z trzech zbadanych stron, co

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 526 ze zm.

³ Wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w internecie, opracowane przez powołane w 1994 r. Konsorcjum W3C (The World Wide Web Consortium), które zrzesza największe firmy i organizacje świata. Wytyczne zostały oparte na czterech zasadach: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i kompatybilności, a każdą zasadę opisują wytyczne

naruszało pozycję 1.4.5 standardu, [6] dostępu poprzez przyciski klawiatury do głównego menu trzech zbadanych stron, co naruszało pozycję 2.1.1 standardu, [10] dostępnego mechanizmu na wszystkich trzech zbadanych stronach, umożliwiającego pominięcie bloków treści powtarzanych na wielu stronach internetowych, co utrudniało znacząco nawigację przy użyciu tylko klawiatury oraz naruszało pozycję 2.4.1 standardu, [11] zgodności strony www.um.olawa.pl HTML ze standardami HTML lub XHTML (W3C) – badanie wykazało dwanaście błędów, oraz poprawności kaskadowych arkuszy stylów CSS na stronie www.um.olawa.pl (ujawniono 93 błędy) – naruszenie pozycji 4.1.1 standardu.

Wskazać także należy na: opublikowanie w serwisie dokumentów elektronicznych niedostępnych dla programu odczytu ekranu; posiadanie przez grafiki osadzone w serwisie podpisów niepozwalających na zidentyfikowanie ich zawartości; wadliwie zbudowane formularze, zarówno wyszukiwania jak i newslettera, nieposiadające poprawnych etykiet, z umieszczonym w ich polu edycyjnym domyślnie wprowadzonym tekstem. Utrudniało to korzystanie z programu odczytu ekranu, ponieważ tekst w polu edycyjnym był odbierany jako komunikat z etykiety pola formularza.

NIK nie wnosi natomiast uwag do kwestii związanych ze spełnieniem wymogów w zakresie: ciągłości działania serwisu internetowego, wyróżnienia czytelności ważnych elementów serwisu, zapewnienia: niewystępowania nadmiernie migoczących treści, alternatywnych dróg umożliwiających zlokalizowanie stron w serwisie, a także powtarzalności mechanizmów nawigacji na różnych stronach oraz porównywalności identyfikacji elementów posiadających tę samą funkcjonalność.

Do dobrych praktyk, stosowanych w serwisie Urzędu, należy zaliczyć wyposażenie serwisu internetowego Urzędu w znaczniki ARIA, które ułatwiają szybkie dotarcie do odnośnika prowadzącego do strony głównej oraz do danych kontaktowych, a także umożliwienie użytkownikom wysyłania ważnych wiadomości za pomocą SMS-ów (szczególnie przydatne dla osób niesłyszących i niedosłyszących).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania w zakresie dostosowania stron internetowych Urzędu do standardu WCAG 2.0

Opis stanu faktycznego

1.1 Urząd w latach 2012-2015 nie był kontrolowany przez podmioty/jednostki zewnętrzne w zakresie dostosowania stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przeprowadzone w tym okresie w Urzędzie kontrole oraz audyty wewnętrzne, także nie obejmowały swoim zakresem tego zagadnienia.

(dowód: akta kontroli str. 38-42)

1.2 W dniu 15 maja 2013 r. Urząd zawarł umowę z podmiotem zewnętrznym, którego przedmiotem było w szczególności zaprojektowanie i wdrożenie do dnia 8 lipca 2013 r. nowego serwisu internetowego dla miasta Oława. W pkt 1.3 umowy zawarto zapis, że Wykonawca umowy zapewnia, iż serwis internetowy będzie spełniał wymagania ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne⁴ oraz rozporządzenia KRI, a w szczególności § 19 dot. spełniania przez system wymagań standardu WCAG 2.0 z uwzględnieniem poziomu AA, określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI.

(dowód: akta kontroli str. 46-57)

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1114.

1.3 Urząd zarządzał dwoma stronami internetowymi, tj. www.um.olawa.pl oraz bip.um.olawa.pl. Strony te były prowadzone z wykorzystaniem różnych systemów zarządzania treścią (CMS)⁵.

(dowód: akta kontroli str. 46, 48)

1.4 Zarządzeniem Burmistrza Miasta Olawa z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie trybu przekazywania informacji publicznych do Biuletynu Informacji Publicznej (dalej: BIP) wdrożono procedurę zarządzania treścią dokumentów zamieszczanych w BIP⁶. Jak wskazała Naczelnik Wydziału Organizacyjnego w Urzędzie nie było sformalizowanej procedury dotyczącej zamieszczania treści na stronie www.um.olawa.pl.

(dowód: akta kontroli: str. 46, 48, 60-63)

1.5 Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu obowiązującym od dnia 18 lutego 2013 r. prowadzeniem strony www.um.olawa.pl zajmował się Wydział Promocji i Współpracy Europejskiej, którego pracownicy gromadzili i przygotowywali materiały do serwisu internetowego, a po akceptacji przez Sekretarza Miasta publikowali je na stronie internetowej. W związku z przejściem od dnia 28 maja 2015 r. na emeryturę dotychczasowego Sekretarza Miasta, osobą zatwierdzającą materiały zamieszczane w serwisie była Zastępca Burmistrza.

(dowód: akta kontroli: str. 3-37, 46, 49)

Uprawnienia do zamieszczania treści na stronach internetowych Urzędu posiadało sześć osób, w tym informatyk do obu zarządzanych przez Urząd stron internetowych, trzy osoby z Wydziału Promocji i Współpracy Europejskiej do strony [/www.um.olawa.pl](http://www.um.olawa.pl) oraz dwie osoby z Wydziału Organizacyjnego do strony bip.um.olawa.pl. Głównym redaktorem strony [/www.um.olawa.pl](http://www.um.olawa.pl) do dnia 27 maja 2015 r. była – zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta Olawa z dnia 3 stycznia 2011 r. - poprzednia Sekretarz Miasta, a po tej dacie Zastępca Burmistrza. Wskazane osoby nie posiadały wykształcenia i doświadczenia zawodowego związanego z ww. funkcją.

W Urzędzie nie wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za zapewnienie dostępności stron internetowych w sieci Internet. Dostęp ten został zapewniony poprzez usługi świadczone przez podmiot zewnętrzny (opis w pkt 1.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Spośród osób posiadających uprawnienia do zamieszczania treści na stronach internetowych Urzędu, Naczelnik Wydziału Organizacyjnego uczestniczyła w szkoleniu związanym tematycznie z badanym obszarem. Tematem tego szkolenia (zorganizowanego w grudniu 2011 r. przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego) była dostępność stron internetowych i dokumentów elektronicznych, w tym wg standardów WCAG 2.0. Decyzje o nadaniu uprawnień do systemu zarządzania treścią podejmowali naczelnicy wydziałów: Promocji i Współpracy Europejskiej - w przypadku treści na stronie www.um.olawa.pl oraz Organizacyjnego - dla strony bip.um.olawa.pl. W obu przypadkach uprawnienia były nadawane w panelu administracyjnym serwisów internetowych. Możliwość nadawania uprawnień i dodawania kolejnych użytkowników w serwisie www.um.olawa.pl posiadali pracownicy Wydziału Promocji i Współpracy Europejskiej oraz informatyk.

(dowód: akta kontroli str. 46-47, 49-50, 64-76)

1.6 W celu zapewnienia ciągłości działania serwisów internetowych Urząd posiadał wykupioną w firmie zewnętrznej usługę hostingową serwisów internetowych. W umowie firma zobowiązała się do stałego i nieprzerwanego świadczenia usług (na poziomie 99%), a jeżeli zaistnieje konieczność czasowego odłączenia dostępu

⁵ www.um.olawa.pl – CMS Joomla, BIP – autorskie rozwiązanie firmy z Gdyni.

⁶ Wcześniej obowiązywała procedura wprowadzona zarządzeniem Burmistrza Miasta Olawa z dnia 30 lipca 2003 r.

do pewnych elementów usługi, do powiadomienia o tym abonenta z odpowiednim wyprzedzeniem.

W umowie o świadczenia interaktywnych usług informatycznych, opisanej w pkt 1.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w pkt 1.3 wprowadzono zapis dotyczący zapewnienia dostępności strony internetowej na poziomie AA.

W Urzędzie nie przyjęto sformalizowanej procedury dotyczącej monitorowania ciągłości działania serwisów internetowych. Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału Organizacyjnego, nie zauważono problemów z dostępem do serwisu www.um.olawa.pl.

(dowód: akta kontroli str. 47, 50-59, 77-110)

1.7 Urząd poniósł wydatki związane z serwisem stron internetowych w kwotach: 2,2 tys. zł w 2012 r. i 43,8 tys. zł w 2013 r. Wskazane wydatki dotyczyły m.in. dostosowania stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2014 r. i 2015 r. do dnia zakończenia kontroli nie ponoszono wydatków związanych z serwisem strony. Z 43,8 tys. zł wydatków poniesionych w 2013 r., kwota 41,5 tys. zł stanowiła koszty realizacji wspomnianej wcześniej umowy o świadczenia interaktywnych usług informatycznych (z wyłączeniem wartości dostarczonego sprzętu) na zaprojektowanie i wdrożenie serwisu internetowego oraz trzech stanowisk interaktywnego systemu multimedialnego. Jednym z warunków postawionych wykonawcy umowy było spełnienie standardu WCAG 2.0. W Urzędzie nie szacowano kosztów dotyczących dostosowania stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, ponieważ – jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału Organizacyjnego – umowy były zawierane w szerszym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 112-113)

1.8 Urząd nie ubiegał się i nie pozyskał na dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, dotacji z budżetu państwa lub środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 47, 51)

1.9 Urząd nie otrzymywał od Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Wojewody Dolnośląskiego informacji, instrukcji, bądź wytycznych w zakresie dostosowania stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 47, 51)

1.10 W 2015 r. do Urzędu nie wpłynęły skargi w zakresie dostępności stron internetowych.

(dowód: akta kontroli str. 111)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż zawarta w dniu 15 maja 2013 r. przez Urząd umowa z podmiotem zewnętrznym, której przedmiotem było w szczególności zaprojektowanie i wdrożenie nowego serwisu internetowego dla miasta Oława, nie została zrealizowana w pełnym zakresie. W pkt 1.3 umowy zawarto zapis, iż Wykonawca zapewnia spełnianie przez serwis internetowy wymagań rozporządzenia KRI, a w szczególności § 19 dot. dotrzymania wytycznych standardu WCAG 2.0 z uwzględnieniem poziomu AA, określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI. Zgodnie z ustaleniami kontroli przedstawionymi w pkt.2 niniejszego wystąpienia, poziom A nie został spełniony dla pozycji 1.2.2; 1.2.3; 1.3.1; 2.1.1; 2.4.1 i 4.1.1 standardu.

2. Zapewnienie dostępności informacji dla osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 19 rozporządzenia KRI, podmioty realizujące zadania publiczne mają zapewnić w systemie teleinformatycznym, służącym do prezentacji zasobów, spełnienie przez ten system wymagań standardu WCAG 2.0 określonych

w załączniku nr 4 do tego rozporządzenia. Wymagania w zakresie dostępności systemu dla osób niepełnosprawnych powinny być spełnione nie później niż w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, tj. od dnia 31 maja 2015 r. (§ 22 rozporządzenia KRI). W systemie teleinformatycznym podmiotu służącym do realizacji zadania publicznego należy zapewnić spełnienie wymagań dla czterech zasad: postrzegania, funkcjonalności, zrozumiałości i kompatybilności. W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI dla każdego z tych obszarów określono wymagania, uszczegółowione poprzez wskazanie pozycji standardu WCAG 2.0 i określenie wymaganego poziomu A lub AA.

Szczegółowym badaniem objęto stronę www.um.olawa.pl. Wyniki badania wypełnienia standardów WCAG 2.0 w przypadkach, w których stwierdzono ich niedotrzymanie, zostały szerzej opisane w pkt 2 Zapewnienie dostępności informacji dla osób niepełnosprawnych niniejszego wystąpienia w sekcji „Ustalone nieprawidłowości” na stronach 10-14 wystąpienia.

Zasada 1 - Postrzeganie (zgodnie z tą zasadą, informacje oraz komponenty interfejsu użytkownika muszą być przedstawione użytkownikom w sposób dostępny dla ich zmysłów). W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano cztery wymagania, które mają zostać spełnione w tym obszarze (1.1, 1.2, 1.3, 1.4) – zostały one następnie rozpisane w ww. załączniku na 12 pozycji⁷ z określeniem wymaganego poziomu (A lub AA).

2.1 Wymaganie nr 1.1 Alternatywa w postaci tekstu z uwzględnieniem poziomu A - pozycja 1.1.1 standardu WCAG 2.0.⁸

Badanie zostało przeprowadzone z wykorzystaniem narzędzia WAVE i przeglądarki Mozilla Firefox i objęto nim trzy podstrony: Aktualności; Strona główna i Kontakt.

W wyniku sprawdzenia zakresu informacyjnego stron i tekstów alternatywnych dla obiektów graficznych ustalono, że zakres informacyjny strony, w wersji tekstowej⁹ i graficznej jest ten sam. Opisy obrazków na stronie tekstowej były zrozumiałe i adekwatne.

Oceny prawidłowości tekstów alternatywnych dokonano z użyciem dodatku WAVE (funkcja Errors, Features and Alerts). W wyniku badania nie stwierdzono błędów w opisie parametru „alt”, co potwierdziło prawidłowość zastosowania opisów tekstów alternatywnych.

2.2 Wymaganie nr 1.2 Media zmienne w czasie¹⁰ z uwzględnieniem poziomu A - pozycje 1.2.1, 1.2.2 i 1.2.3 standardu WCAG 2.0.

Sprawdzono następujące materiały audio-wideo zamieszczone na stronie www.um.olawa.pl/miasto/nasze-miasto/filmy-o-olawie):

- Przebudowa Zabytkowych Stajni,
- Ale co się czyta w Oławie – Biblioteka w Oławie 2012.

Badane materiały audio-wideo nie posiadały napisów i audiodeskrypcji. Materiały nie były również tłumaczone przez tłumacza języka migowego. Materiały video zamieszczono ostatecznie w 2014 r.

Na stronie brak było materiałów tylko audio, bądź tylko wideo, w związku z czym w tym zakresie nie badano spełnienia wymagań określonych w pozycji 1.2.1 standardu WCAG 2.0.

2.3 Wymaganie nr 1.3 Możliwość adaptacji, pozycja 1.3.1 standardu WCAG 2.0 - struktura i relacje.

⁷ Dla czterech wymagań określono 12 szczegółowych pozycji, tj. jedną dla wymagania 1.1 (pozycja 1.1.1), trzy dla wymagania 1.2 (pozycje 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3); trzy dla wymagania 1.3. (pozycje 1.3.1., 1.3.2, 1.3.3) oraz pięć dla wymagania 1.4 (pozycje 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4, 1.4.5).

⁸ Rozporządzenie KRI w załączniku nr 4 określa dla tego wymagania osiągnięcie poziomu A.

⁹ Wynik uzyskany z użyciem funkcji Text only narzędzia WAVE.

¹⁰ Jak w przypisie 3.

W wyniku kontroli ustalono, że strona internetowa spełniała wymaganie nr 1.3 standardu WCAG 2.0 w zakresie pozycji 1.3.1. z wyjątkiem następujących przypadków:

- 1) na czterech¹¹ stronach nagłówek poziomu <h1> nie miał treści,
- 2) na stronie głównej serwisu umieszczono sześć nagłówków poziomu pierwszego. Pierwszy z nich nie miał treści, zaś pozostałe były tytułami informacji w sliderze,
- 3) na stronie <http://um.olawa.pl/miasto/przedsiębiorczosc-i-inwestycje-2/rynek-pracy/120-poradnictwo> znajdowały się listy wizualne, stworzone poprzez ręczne dopisanie numeru na początku akapitu, a nie poprzez użycie w kodzie HTML strony znaczników HTML przeznaczonych do tworzenia list,
- 4) w formularzach wyszukiwarki znajdowały się etykiety wyjaśniające znaczenie pól, ale zostały one ukryte za pomocą „display: none”.

2.4 W wyniku kontroli ustalono, że strona internetowa spełniała wymaganie nr 1.3 standardu WCAG 2.0 w zakresie pozycji 1.3.2. Tym samym kolejność w jakiej przedstawiona jest treść umożliwia jej odczytanie przez program komputerowy.

2.5 Wymaganie nr 1.3 Możliwość adaptacji, pozycja 1.3.3 standardu WCAG 2.0 – alternatywny odbiór treści widzialnych i słyszalnych.

Badaniem objęto stronę główną serwisu oraz stronę Kontakt. W komunikatach, tj. podpowiedziach, poleceniach nawigacyjnych nie znajdowały się opisy wymagające od użytkowników widzenia treści lub słyszenia dźwięków.

2.6 Wymaganie nr 1.4 Możliwość rozróżnienia, pozycja 1.4.1 standardu WCAG 2.0 – alternatywny odbiór treści przekazywanych za pomocą kolorów.

Badaniem objęto stronę główną oraz stronę Kontakt. Dla wyróżnienia czytelności niektórych elementów strony www, stosowane były dodatkowe pogrubienia, podkreślenia, symbole lub teksty alternatywne.

2.7 Wymaganie nr 1.4 Możliwość rozróżnienia, pozycja 1.4.2 standardu WCAG 2.0 – możliwość wyłączenia nagrania lub kontrolowania poziomu głośności.

Badaniem objęto stronę główną serwisu oraz podstronę <http://www.um.olawa.pl/miasto/nasze-miasto/filmy-o-olawie>. Po wczytaniu tych stron nie włączała się muzyka, ani inne dźwięki. Materiały audio-wideo wymagały uruchomienia.

2.8 Wymaganie nr 1.4 Możliwość rozróżnienia, pozycja 1.4.3 standardu WCAG 2.0 – kontrast treści wizualnych w odniesieniu do tła na poziomie co najmniej 4,5:1.

Badanie wykonano z użyciem programu Colour Contrast Analyser¹², na podstronach „<http://www.um.olawa.pl/samorzad/urzed-miejski>”, „Aktualności <http://www.um.olawa.pl/727-niebezpieczne-zjawiska-meteorologiczne>”.

Badano różnicę kontrastu pomiędzy tekstem a tłem i stwierdzono, iż w niektórych elementach nie został zachowany wymagany kontrast 4,5:1 dla kolumny prawej „aktualności” oraz nagłówek („urząd miasta i aktualności”) kontrast odpowiednio od 3,35:1 i od 3,52:1.

2.9 Wymaganie nr 1.4 Możliwość rozróżnienia, pozycja 1.4.4 standardu WCAG 2.0 – powiększanie tekstu do przynajmniej 200% bez użycia technologii wspomagających oraz bez utraty treści lub funkcjonalności.

Badanie przeprowadzono na stronach: Głównej, Kontakt oraz Aktualności z wykorzystaniem przeglądarki Internet Explorer:

¹¹ <http://um.olawa.pl/kontakt>, <http://um.olawa.pl/pliki-do-pobrania>, <http://um.olawa.pl/miasto/informacje/kalendarz-wydarzen-miejskich>, <http://um.olawa.pl/miasto/przedsiębiorczosc-i-inwestycje-2/rynek-pracy/120-poradnictwo>, <http://um.olawa.pl/component/search/?searchword=mi%C4%99dzynarodowe&ordering=newest&searchphrase=all&limit=20>

¹² wersja 2.2.

- przy użyciu klawiszy „Ctrl” i „+” można powiększyć w serwisie tekst do dwukrotnie większego rozmiaru bez utraty treści lub funkcjonalności,
- na stronach umieszczono mechanizmy pozwalające na stopniowe powiększanie rozmiaru tekstu oraz powrotu do ustawień standardowych (oznaczone ikonami: „A-, A+”).

Ustalono, że powiększenie i pomniejszenie nie działało dla treści na podstronie „Kontakt”. Powiększenie do 200% nie powodowało utraty zawartości lub funkcjonalności serwisu, a powiększony tekst nie zakrywał innych elementów i był dość wygodny do czytania. Powiększenie nie następowało tylko w obszarze jednego bloku, ale całości strony.

2.10 Wymaganie nr 1.4 Możliwość rozróżnienia, pozycja 1.4.5 standardu WCAG 2.0 – przedstawianie tekstu w postaci grafiki.

Badania przeprowadzono na stronie głównej, na stronie Aktualności, oraz stronie gdzie umieszczane były dokumenty Urzędu. Ustalono, że:

- dwa z pięciu sprawdzonych dokumentów były opublikowane w postaci graficznej - w nieedytowalnych plikach z rozszerzeniem pdf,
- cztery graficzne banery zawierające tekst, umieszczone po prawej stronie na stronie głównej, nie posiadały tekstu alternatywnego, nad każdym z banerów znajdował się opis tekstowy. W banerze „Cmentarze” mylny był opis w tekście.

(dowód: akta kontroli str. 114-162)

Zasada 2 – Funkcjonalność (zgodnie z tą zasadą wszystkie elementy, z których korzysta użytkownik serwisu muszą być dostępne z poziomu klawiatury). W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano cztery wymagania, które mają zostać spełnione w tym obszarze (2.1, 2.2, 2.3, 2.4). Zostały one następnie rozpisane w ww. załączniku na 12 pozycji¹³ z określeniem wymaganego poziomu (A lub AA).

2.11 Zapewnienie dostępności do treści strony internetowej przy użyciu klawiatury – pozycje 2.1.1, 2.1.2, 2.4.1 i 2.4.6 standardu WCAG 2.0.

W wyniku badania na trzech podstronach serwisu www.um.olawa.pl (Kontakt, Strona główna i Urząd Miasta) ustalono, że:

- 1) główne menu strony było niedostępne przy użyciu wyłącznie klawiatury - Samorząd (Rada Miejska, Urząd Miejski, Jednostki organizacyjne, Spółki Gminy i Związki Międzygminne) oraz Miasto (Informacje, Nasze Miasto, Inwestycje, Fundusze Europejskie, Przedsiębiorczość, Turystyka, Kultura i sport, Oświata). Nie było możliwości, przy użyciu wyłącznie klawiatury, uzyskania z menu listy rozwijanej podkategorii, dostępnej z użyciem myszki;
- 2) fokus klawiatury był słabo widoczny;
- 3) nie był dostępny mechanizm umożliwiający pominięcie bloków treści powtarzanych na wielu stronach internetowych. Utrudniało to znacząco nawigację przy użyciu tylko klawiatury.

Ustalono także, że w trakcie nawigacji za pomocą klawiatury użytkownik nie był zatrzymany/zablokowany na żadnym elemencie serwisu. Kolejność nawigacji nie wpływała na sens treści i funkcjonalność. Kursor był przemieszczany po kolei po elementach menu nawigacyjnego.

2.12 Możliwość dostosowania limitu czasowego ustawionego na odbiór treści lub jego wydłużenia – pozycje 2.2.1 i 2.2.2 standardu WCAG 2.0.

¹³ Dla czterech wymagań określono 12 szczegółowych pozycji, tj. dwie dla wymagania 2.1 (pozycje 2.1.1 i 2.2.2), dwie dla wymagania 2.2 (pozycje 2.2.1, 2.2), jedną dla wymagania 2.3 (pozycje 2.3.1) oraz siedem dla wymagania 2.4 (pozycje 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.5, 2.4.6 i 2.4.7).

Na stronie Urzędu brak było elementów, które miałyby ustawione limity czasowe. W związku z tym nie badano spełnienia wymagań określonych w pozycjach 2.2.1 i 2.2.2 standardu WCAG 2.0.

2.13 Występowanie na stronach internetowych treści, które migoczą częściej niż trzy razy na sekundę - pozycja 2.3.1 standardu WCAG 2.0.

Na stronie nie stwierdzono elementów migoczących o wysokiej częstotliwości, np. banerów, grafiki, zdjęć, tekstu, napisów. Elementów takich nie było również w badanych materiałach audio wideo.

2.14 Treść tytułów w zakresie ich celu i tematu - pozycja 2.4.2 standardu WCAG 2.0.

Badaniem objęto pięć stron Urzędu¹⁴, zawarta na nich treść tytułów odpowiadała tematowi i celowi ich zamieszczenia.

2.15 Zrozumiałość treści linków - pozycja 2.4.4 standardu WCAG 2.0.

Na stronie Urząd Miejski w Oławie - Realizowane projekty oraz na stronie Urząd Miejski w Oławie - Wydziały sprawdzono po 10 wybranych linków. Wszystkie one miały unikatową nazwę, a ich treść była zrozumiała i zgodna ze stanem faktycznym.

2.16 Alternatywna droga umożliwiająca zlokalizowanie strony w serwisie internetowym Urzędu - pozycja 2.4.5 standardu WCAG 2.0.

Badaniu poddano strony: Aktualności, Kontakt, Rada Miejska, Komunikaty UM oraz Jednostki organizacyjne. Informacje dostępne na tych stronach były możliwe do wyszukania poprzez użycie menu nawigacyjnego, wyszukiwarki oraz mapy strony.

2.17 Zawartość w treści nagłówków i etykiet tematu lub celu - pozycja 2.4.6 standardu WCAG 2.0.

Badanie przeprowadzono na podstronach Komunikaty UM oraz Strona Główna z wykorzystaniem przeglądarki Mozilla Firefox z zainstalowanym narzędziem WAVE i uruchomionej funkcji „Outline. Według tego badania nagłówki występowały w odpowiedniej hierarchii, poszczególne znaczniki nagłówków (h1-h3) przypisano zgodnie z logiką i hierarchią strony. Natomiast badanie wykonane na poziomie zapisów kodu źródłowego html stron wykazało nieprawidłowości, które opisano w pkt. 2.3 na str. 5-6 wystąpienia oraz w pkt. 2) sekcji „Ustalone nieprawidłowości” na str. 10 i w pkt 11 tej samej sekcji na str.14 wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 114-162)

Zasada 3 – Zrozumiałość (zgodnie z tą zasadą informacje oraz obsługa interfejsu użytkownika muszą być zrozumiałe dla odbiorcy. Zasada dotyczy tworzenia treści, interfejsów i usług, które są zrozumiałe dla użytkownika).

W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano trzy wymagania, które mają zostać spełnione w tym obszarze (3.1, 3.2, 3.3) – zostały one następnie rozpisane na 10 pozycji¹⁵. W zakresie tej zasady, NIK badaniem objęła dziewięć pozycji standardu¹⁶.

2.18 Możliwość odczytania domyślnego języka naturalnego stron internetowych przez program komputerowy - pozycja 3.1.1 standardu WCAG 2.0.

¹⁴ - Strona główna - Urząd Miejski w Oławie - Aktualności,

- Strona kontaktów - Urząd Miejski w Oławie - Kontakt,

- Strona o instytucji - Urząd Miejski w Oławie - Urząd Miejski,

- Strona kluczowe działania instytucji/struktura organizacyjna - Urząd Miejski w Oławie-Urząd Miejski,

- Strona najnowszej aktualności (najnowszy artykuł lub komunikat) - Urząd Miejski w Oławie - Prognozowane niebezpieczne zjawiska meteorologiczne.

¹⁵ Dla trzech wymagań określono: dwie pozycje dla wymagania 3.1 (pozycja 3.1.1 i 3.1.2), cztery dla wymagania 3.2 (pozycje 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 i 3.2.4) i cztery dla wymagania 3.3. (pozycje 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3 i 3.3.4).

¹⁶ Badaniem NIK nie obejmowano wymagania określonego w pozycji 3.3.4 Standardu - Zapobieganie błędom (kontekst prawny, finansowy, związany z podawaniem danych).

W czasie badania nie zostały zidentyfikowane błędy związane z tym kryterium. Język serwisu został prawidłowo określony w kodzie html strony (za pomocą lang="pl").

2.19 Możliwość odczytania domyślnego języka naturalnego każdej części lub frazy zawartej w treści przez program komputerowy - pozycja 3.1.2 standardu WCAG 2.0. Na części podstron serwisu znajdowały się treści w języku innym niż język bazowy strony. Przykładem może być strona <http://um.olawa.pl/miasto/przedsiębiorczosc-i-inwestycje-2/rynek-pracy/120-poradnictwo>, na której umieszczono nazwy różnych instytucji w wielu językach. W kodzie html strony jako język bazowy określony został język polski. Dla użytych treści obcojęzycznych nie określono w kodzie html strony użytego języka.

2.20 Zachowanie kontekstu komponentów oznaczonych fokusem - pozycja 3.2.1 standardu WCAG 2.0.

W wyniku przeprowadzonego badania nie zostały zidentyfikowane błędy związane z tym kryterium, za wyjątkiem opisanego w pkt.12) sekcji „Ustalone nieprawidłowości” na str. 14 wystąpienia.

2.21 Zachowanie kontekstu przy zmianie ustawień komponentów interfejsu użytkownika - pozycja 3.2.2 standardu WCAG 2.0.

W wyniku przeprowadzonego badania strony ustalono, iż wymagania standardu w tym zakresie zostały spełnione, ponieważ nie zostały zidentyfikowane żadne błędy związane z tym kryterium.

2.22 Powtarzalność mechanizmów nawigacji na różnych stronach - pozycja 3.2.3 standardu WCAG 2.0.

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono, że elementy nawigacyjne na wszystkich zbadanych w toku tych oględzin stronach pojawiały się w tym samym miejscu i porządku. Menu nawigacyjne było intuicyjne i proste, a kolejność linków niezmienna i taka sama na każdej podstronie.

2.23 Porównywalność identyfikacji elementów posiadających tę samą funkcjonalność - pozycja 3.2.3 standardu WCAG 2.0.

Badanie przeprowadzono na podstawie podstron Aktualności i Kontakt. Na wszystkich zbadanych stronach kontrastowych dostępna była ikonka drukarki, która w każdym przypadku miała to samo znaczenie (drukowanie).

2.24 Zgodność dostępnych na stronie Urzędu formularzy z wymaganiami rozporządzenia KRI - pozycje 3.3.1, 3.3.2 i 3.3.3 standardu WCAG 2.0.

Na badanej stronie brak było formularzy, w związku z czym nie badano spełnienia wymagań standardu dotyczących pomocy przy wprowadzaniu informacji i korygowaniu błędów.

(dowód: akta kontroli str. 114-162)

Zasada 4 – Kompatybilność (zgodnie z tą zasadą treść musi być starannie przygotowana i opublikowana, tak aby mogła być skutecznie interpretowana przez różnego rodzaju oprogramowania użytkownika)

2.25 Badanie zgodności strony www.um.olawa.pl HTML ze standardami HTML lub XHTML (W3C) oraz poprawności kaskadowych arkuszy stylów CSS - pozycja 4.1.1 standardu WCAG 2.0.

Badaniem objęto stronę www.um.olawa.pl z wykorzystaniem narzędzi W3C Markup Validation Service (validator.w3.org) oraz CSS Validation Service (jigsaw.w3.org/css-validator).

Badanie zgodności strony www.um.olawa.pl HTML ze standardami HTML lub XHTML (W3C) przeprowadzone w dniu 9 lipca 2015 r. o godzinie 10:14 narzędziem validator.w3.org wykazało 12 błędów (Errors) oraz 7 ostrzeżeń (warning(s)).

Badanie poprawność kaskadowych arkuszy stylów CSS na www.um.olawa.pl przeprowadzone w dniu 9 lipca 2015 r. o godzinie 10:19 narzędziem jigsaw.w3.org/css-validator wykazało 93 błędy (Errors) oraz 36 ostrzeżeń (warning(s)).

(dowód: akta kontroli str. 114-162)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Materiały video na stronie Urzędu (<http://www.um.olawa.pl/miasto/nasze-miasto/filmy-o-olawie>):

- Przebudowa Zabytkowych Stajni,

- Ale co się czyta w Oławie – Biblioteka w Oławie 2012,

nie posiadały napisów, nie było też alternatywy dla wyświetlanego obrazu oraz prezentowanych informacji (np. w postaci tekstu umieszczonego pod filmem, dodatkowego pliku tekstowego itp.), brak było audiodeskrypcji. Było to niezgodne z wymaganiami określonymi w pozycjach 1.2.2 i 1.2.3 standardu WCAG 2.0 i stanowiło barierę dostępności dla osób niewidomych i niesłyszących (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 1.2 Media zmienne w czasie¹⁷).

(dowód: akta kontroli str. 116)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że serwis internetowy tworzyła firma zewnętrzna, która została zobowiązana do zachowania zgodności serwisu z rozporządzeniem KRI. Przy produkcji filmów nie przewidziano zamieszczania ich na stronie internetowej. Przy każdym następnym zleceniu Urząd zobliguje wykonawcę do wykonania filmów z napisami.

(dowód: akta kontroli str. 147-155)

2) W wyniku badania pięciu¹⁸ podstron stwierdzono, że występowały na nich nieprawidłowości, które mogą skutkować błędnym odczytaniem przez program komputerowy struktury bądź relacji pomiędzy treściami. I tak:

- na wszystkich podstronach nagłówki poziomu nie miał treści. Nagłówek ten powinien informować, co jest treścią danej strony,

- na stronie głównej <http://um.olawa.pl/> umieszczono sześć nagłówków poziomu pierwszego. Pierwszy z nich nie miał treści, zaś pozostałe były tytułami informacji w sliderze¹⁹. Błędny poziom nagłówków w stałej strukturze szablonu sprawił, że może być ona błędnie rozumiana przez użytkowników niewidomych. Najlepiej widać to było na stronie głównej serwisu <http://um.olawa.pl/>, gdzie użytkownik niewidomy analizujący strukturę nagłówkową mógł odnieść wrażenie, że poszczególne aktualności oznaczone nagłówkiem drugiego stopnia <h2> są podrzędne w stosunku do ostatniego elementu slidera oznaczonego nagłówkiem pierwszego stopnia <h1>, a z kolei wszystkie kategorie w prawej kolumnie oznaczone nagłówkiem trzeciego stopnia <h3> są podrzędne w stosunku do ostatniej aktualności oznaczonej nagłówkiem <h2>,

- na stronie <http://um.olawa.pl/miasto/przedsiębiorczosc-i-inwestycje-2/rynek-pracy/120-poradnictwo> znajduje się lista wyłącznie wizualna, stworzona

¹⁷ Wymagane spełnienie na poziomie A standardów 1.2.1, 1.2.2 i 1.2.3 WCAG 2.0.

¹⁸ <http://um.olawa.pl/kontakt>,

<http://um.olawa.pl/pliki-do-pobrania>, <http://um.olawa.pl/miasto/informacje/kalendarz-wydarzen-miejskich>,

<http://um.olawa.pl/miasto/przedsiębiorczosc-i-inwestycje-2/rynek-pracy/120-poradnictwo>,

<http://um.olawa.pl/component/search/?searchword=mi%C4%99dzynarodowe&ordering=newest&searchphrase=all&limit=20>

¹⁹ Slider jest to element strony internetowej, w obrębie którego następuje zmiana treści (np. obrazka). Slajdy zmieniają się po upływie określonego czasu (kilku sekund). Slidery pozwalają na umieszczenie większej ilości treści na stronie, gdyż „nadmiar” jest niewidoczny.

poprzez ręczne dopisanie numeru na początku akapitu, a nie poprzez użycie w kodzie strony znaczników HTML przeznaczonych do tworzenia list,
- w formularzach wyszukiwarki znajdowały się wprawdzie etykiety wyjaśniające znaczenie pól, ale w kodzie strony zostały one ukryte za pomocą „display: none”. W efekcie tego etykiet tych nie było widać, były one również niedostępne dla czytników ekranu osób niewidomych.

Powyższe stanowiło naruszenie wymagań określonych w pozycji 1.3.1 standardu WCAG 2.0 i mogło być utrudnieniem w korzystaniu z serwisu dla osób niedowidzących i niewidomych korzystających z czytnika ekranu, gdyż informacje, struktura oraz relacje pomiędzy treściami mogą być nieprawidłowo odczytane przez program komputerowy.

(dowód: akta kontroli str. 125-129)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Olawa wyjaśnił, że po analizie możliwości nagłówki zostaną uzupełnione o właściwe treści we własnym zakresie lub przez firmę do tego zobowiązaną. Listy numerowane nie posiadały znaczników html, ponieważ firma wykonująca nową stronę internetową skopiowała treści z poprzedniej strony. Obecnie pracownicy wprowadzający dane do serwisu tworzą listy numerowane przy użyciu znaczników html. Problem niewidocznych etykiet wyjaśniających znaczenie pól wymaga poprawy kodu przez firmę zewnętrzną.

(dowód: akta kontroli str. 147-149, 151-152)

- 3) Na stronie www.um.olawa.pl dla nagłówka zbadanych podstron: <http://www.um.olawa.pl/samorzad/urząd-miejski> i <http://www.um.olawa.pl/727-niebezpieczne-zjawiska-meteorologiczne> oraz dla kolumny prawej podstrony <http://www.um.olawa.pl/727-niebezpieczne-zjawiska-meteorologiczne> nie zachowano minimalnego kontrastu między tekstem, a tłem - na poziomie 4,5:1 (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 1.4 Możliwość rozróżnienia dla zasady 1 - Postrzeganie, pozycja 1.4.3 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 117)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Olawa wyjaśnił, że kontrast czcionki i tła został zaprojektowany przez firmę wdrażającą stronę, która nie dołożyła wystarczającej staranności przy budowie serwisu, pomimo tego, iż była zobligowana w umowie do zaprojektowania strony zgodnie z wymogami WCAG 2.0. Nieprawidłowości dotyczące kontrastu zostaną poprawione.

(dowód: akta kontroli str. 149-150, 154)

- 4) Powiększenie i pomniejszenie nie działa dla całej treści podstrony (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 1.4 Możliwość rozróżnienia dla zasady 1 - Postrzeganie, pozycja 1.4.4 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 117-118)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Olawa wyjaśnił, że było to spowodowane niepoprawnym sposobem wprowadzenia treści. Błąd został usunięty. Usunięcie błędu zostało potwierdzone oględzinami strony Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 154, 156)

- 5) Ustalono, że dwa z pięciu objętych badaniem dokumentów zamieszczonych na stronach Urzędu, były opublikowane w postaci graficznej – w nieedytowalnych plikach z rozszerzeniem pdf. Tekst w postaci grafiki był całkowicie niedostępny dla osób niedowidzących i niewidomych korzystających z czytników ekranu (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 1.4 Możliwość rozróżnienia dla zasady 1 - Postrzeganie, pozycja 1.4.5 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 118)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że w niektórych przypadkach nie ma możliwości wprowadzania dokumentów pozwalających na kopiowanie treści, pracownicy odpowiedzialni dołożą starań, żeby zamieszczane treści w formatach PDF pozwalały na skopiowanie treści.

(dowód: akta kontroli str. 150, 154)

- 6) Ustalono, że cztery banery umieszczone w prawej kolumnie Strony głównej (jedna z trzech badanych stron) były w formie graficznej i nie posiadały tekstu alternatywnego. Tekst w postaci grafiki był całkowicie niedostępny dla osób niedowidzących i niewidomych korzystających z czytników ekranu. Dodatkowo w przypadku banera „Cmentarze” zastosowano mylny opis w tekście (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 1.4 Możliwość rozróżnienia dla zasady 1 - Postrzeżenie, pozycja 1.4.5 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 118)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że błąd poprawiono. Do wszystkich banerów graficznych wprowadzono opis tekstowy, mylny opis banera „cmentarze” został zmieniony na prawidłowy. Błędy zostały usunięte, co zostało potwierdzone oględzinami strony Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 154, 156)

- 7) Główne menu strony: Samorząd (Rada Miejska, Urząd Miejski, Jednostki organizacyjne, Spółki Gminy i Związki Międzygminne) oraz Miasto (Informacje, Nasze Miasto, Inwestycje, Fundusze Europejskie, Przedsiębiorczość, Turystyka, Kultura i sport, Oświata), nie było dostępne poprzez przyciski klawiatury. Brakowało możliwości uzyskania listy rozwijanej menu, dostępnej z użyciem myszki. Elementy takie były niedostępne dla osób niedowidzących i niewidomych korzystających z czytników ekranu, a także dla osób które do obsługi komputera korzystają wyłącznie z klawiatury. (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 2.1 dla zasady 2 - Funkcjonalność, pozycja 2.1.1 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 118)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że brak możliwości korzystania z zakładek na głównej stronie z klawiatury wynika z projektu strony. W projekcie strony zakładano alternatywny sposób korzystania przy użyciu zakładki „mapa strony”.

(dowód: akta kontroli str. 154)

- 8) Zastosowany na stronie fokus klawiatury, w postaci wykropkowanej ramki, był słabo widoczny, szczególnie na elementach graficznych. Stanowiło to naruszenie pozycji 2.4.7 standardu WCAG 2.0, gdyż każdy element możliwy do nawigacji za pomocą klawiatury, powinien posiadać widoczny wskaźnik fokusa klawiatury tak, aby mógł właściwie pełnić swoją podstawową funkcję nawigacyjną. Zastosowany fokus klawiatury mógł być niewystarczająco widoczny dla osób słabowidzących.

(dowód: akta kontroli str. 118)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że fokus jest formą alternatywną dla korzystania ze strony, w projekcie strony do tego zadania przewidziano zakładkę „mapa strony”.

(dowód: akta kontroli str. 154)

- 9) Na wszystkich trzech zbadanych stronach nie był dostępny mechanizm, umożliwiający pominięcie bloków treści powtarzanych na wielu stronach internetowych, co utrudniało znacząco nawigację przy użyciu tylko klawiatury, szczególnie dla osób niedowidzących i niewidomych korzystających z czytnika ekranu, jak również dla użytkowników, którzy przy obsłudze komputera korzystają wyłącznie z klawiatury (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI

w zakresie wymagania 2.4 dla zasady 2 - Funkcjonalność, pozycja 2.4.1 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 118)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że brak mechanizmu umożliwiającego pominięcie bloków treści powtarzalnych wynika z projektu strony. Zmiana możliwa po jej zleceniu podmiotowi zewnętrznemu.

(dowód: akta kontroli str. 154)

- 10) W wyniku badania strony www.um.olawa.pl narzędziem <http://validator.w3.org/nu> stwierdzono 12 błędów, a w przypadku badania z wykorzystaniem <http://jigsaw.w3.org/css-validator> stwierdzono 93 błędy. Powyższe błędy mogą powodować zaburzenia w interpretacji treści strony przez niektóre typy urządzeń, bądź oprogramowania wykorzystywane przez osoby niepełnosprawne (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie wymagania 4.1 dla zasady 4 - Kompatybilność, pozycja 4.1.1 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 114)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że błędy HTML i XHTML, a także w arkuszach CSS – po ich zdiagnozowaniu będą w miarę możliwości eliminowane.

(dowód: akta kontroli str. 150, 154-155)

- 11) W serwisie znajdowały się nieprawidłowo zbudowane formularze wyszukiwania, jak i newslettera, które nie posiadały poprawnych etykiet w kodzie strony, a w ich polu edycyjnym znajdował się domyślnie wprowadzony tekst. Było to mylące przy korzystaniu z programu odczytu ekranu, ponieważ tekst w polu edycyjnym był odbierany jako komunikat z etykiety pola formularza. W ten sposób nie wiedząc, iż jakiś tekst jest tam wpisany, użytkownik wpisywał swój tekst, w efekcie czego wyszukiwarka działała nieprawidłowo (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie pozycji 1.3.1 i 2.4.6 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 140)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że moduły formularzy zostały zaprojektowane przez firmę wdrażającą stronę internetową um.olawa.pl i że ich poprawienie będzie możliwe po zleceniu tego podmiotowi zewnętrznemu.

(dowód: akta kontroli str. 148, 152)

- 12) W dziale serwisu „Filmy o Oławie” zawierającym dużą ilość materiałów filmowych, nie można było odtworzyć udostępnionych filmów, gdyż pierwszy z osadzonych na stronie odtwarzaczy był tzw. „pułapką klawiaturową”. Fokus zapęllał się w tym odtwarzaczu, nie można było przemieścić go do kolejnego elementu strony (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie pozycji 3.2.1 standardu WCAG 2.0).

(dowód: akta kontroli str. 145)

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Oława wyjaśnił, że w dziale „Filmy o Oławie” fokus nie przemieszcza się między miniaturami filmów, ewentualne przemieszczanie możliwe będzie poprzez zamianę miniatur na listę linków.

(dowód: akta kontroli str. 149, 153)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK zwraca uwagę, że na części badanych podstron serwisu użyto nazw instytucji w różnych językach, natomiast w kodzie strony jako język bazowy określono język polski. Dla użytych treści anglojęzycznych w warstwie logicznej strony nie określono użytego języka. Mogło to być problemem dla osób niewidomych korzystających z czytników ekranu. Treść napisana w obcym języku zostałaby bowiem odczytana przez czytnik ekranu z nieprawidłową syntezą mowy, co mogłoby utrudnić lub uniemożliwić jej zrozumienie (naruszenie § 19 rozporządzenia KRI w zakresie

wymagania 3.1 dla zasady 3 - Zrozumiałość, pozycja 3.1.2 standardu WCAG 2.0). Wyjaśniając w tej sprawie Burmistrz Miasta Oława wskazał, że treści w języku innym niż bazowy są nazwami własnymi i adresami do stron internetowych. Po wybraniu linku z adresem, użytkownik dotrze na stronę instytucji we właściwej dla niej wersji językowej.

(dowód: akta kontroli str. 133-134; 147-148, 152)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰ (dalej: *ustawa o NIK*), wnosi o: *dostosowanie stron internetowych Urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych, zgodnie z wymogami § 19 rozporządzenia KRI, w zakresie niepoprawionym do czasu zakończenia kontroli, a wykazanym w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym w sekcji „Ustalone nieprawidłowości” w pkt 2 „Zapewnienie dostępności informacji dla osób niepełnosprawnych”.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

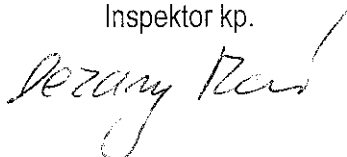
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji, liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 7 sierpnia 2015 r.

Kontroler:
Cezary Mazik
Inspektor kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

Ziemowit Florjowski
Wicedyrektor

²⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

